

2009-01-10 Gaza varēja būt maza plaukstoša piekrastes valsts

Cik labi, ka komentāru *Alerģija pret tankiem*, kas parādījās *Latvijas Avīzē* 6.janvārī, sarakstījis *Laika/BL* lasītājiem labi pazīstamais Dainis Lemešonoks un nevis Franks Gordons, jo man droši vien pārņemtu vienpusīgumu. Šis Daiņa Lemešonoka raksts ir līdzsvarots un lietišķs.

Tā kā stāvoklis "manā krastā" mainās burtiski ik pēc pāris stundām, aprobežošos ar dažiem atgādinājumiem un konstatējumiem.

Gazas sektorā jeb joslā mīt apmēram pusotra miļona arābu, gandrīz visi - islami. Vairāk nekā puse ir 1948. gadā tur saplūdušo bēgļu pēcnācēji. Dzimstība Gazas joslā ir viena no visaugstākajām pasaulē.

1949. gadā, kad beidzās Izraēlas brīvības cīņas, Gazas josla nonāca Ēģiptes kontrolē, kamēr t.s. Rietumkrastu "pievaca" Jordānija. 1967. gada *Sešu dienu kara* rezultātā abas šīs teritorijas nonāca Izraēlas militārā un politiskā kontrolē, bet netika anektētas (izņemot Jeruzalemes austrumdaļu ar Vecpilsētu).

1993. gadā, kā zināms, Izraēla un Palestīnas atbrīvošanās organizācijas (PAO) vadītājs Arafats noslēdza t.s. Oslo vienošanos, kas paredzēja izveidot palestīniešu pašpārvaldi (Palestinian National Authority), kas pakāpeniski uzņemsies atbildību pār minētajām teritorijām. Nākamajos gados jau tika izstrādāts plāns - Gazas piekrastē iekārtot jūras ostu kā iecerētās Palestīnas valsts "vārtus uz pasauli", un netālu no Ēģiptes robežas pat tapa lidosta *Dahaniye*, tā sakot, ar visām ērtībām.

Palestīniešu sacelšanās - t.s. *Otrā intifada*, kas uzliesmoja 2000. gada rudenī, pārvilka svītru šai pozitīvajai attīstībai. Rietumkrastā un īpaši Gazā pieauga nesamierināmo islama fanātiķu apvienības *Hamas* ietekme, un pašnāvnieki - *šahidi* spridzināja sevi Jeruzalemes, Telavivas, Haifas un citu pilsētu autobusos, tirgos, kafējnīcās, diskotekās, raujot sev līdzī nāvē sievietes, sirmgalvjus, bērnus - visus, kas pagādījās ceļā. Un palestīniešu teritorijās, īpaši Gazas joslā, turienes iedzīvotāji, uzzinot par kārtējo *suicide bomber's* terora aktu, līksmoja un dāļāja saldumus saviem bērniem. To nevajag aizmirst. Un ne jau kaprīze bija Izraēlas valdības lēmums - uzcelt nožogojumus, vietumis visai augstu sienu jeb mūri, lai apgrūtinātu *šahidu* ielavīšanos starptautiski atzītajā Izraēlas valstī (Israel proper).

Kamēr arābu liktenīgā kļūda bija atteikšanās atzīt ANO Kopsapulces 1947. gada 29. novembra rezolūciju par divu valstu izveidi Palestīnā - žīdu un arābu, Izraēlas liktenīgā kļūda bija žīdu apmetņu (settlements) būve okupētajos novados, ko blīvi apdzīvoja arābi. Tie to ne bez pamata uztvēra kā dzeloni savā miesā. Pa to laiku pastiprinājās spriedze starp *Hamas* un Arafata mantinieka Abu-Mazena vadīto, sekulāri nacionālistisko apvienību *Fatah*, ko apsūdzēja korupcijā.

2006. gada janvārī bija jānotiek Palestīnas parlamenta vēlēšanām. Izraēlas valdība sprieda, ka apvienībai *Hamas*, kas atteicās atzīt Izraēlas eksistences tiesības, būtu jāliedz kandidēt

vēlēšanās, bet ASV prezidents Bušs, kurš, kā zināms, gribēja arī Irakai "uztiept" demokrātiju, izdarīja spiedienu uz Izraelu, un vēlēšanas bija visnotaļ demokrātiskas: uzvarēja *Hamas*, iegūstot 76 no 132 mandātiem, kamēr *Fatah* - tikai 43.

Starplaikā notika kaut kas ļoti būtisks: Izraelas premjerministrs Ariels Šarons, kurš bija sapratis, cik aplama bija aizraušanās ar žīdu apmetnēm, 2005. gada augustā evakuēja no Gazas joslas visus kolonistus jeb, kā teiktu Garda, *civilokupantus*, kopskaitā 7000 vīriešus, sievietes un bērnus, un šie ciemati ar visiem iekopotajiem laukiem un siltumnīcām nonāca Gazas arābu administrācijas rīcībā. Vienlaikus tika izvāktas Izraelas karaspēks - līdz pēdējam zaldātam.

Varētu likties - lieliski! Kolonistus izvāca, karavīri aizvācās. Nīstajai okupācijai beigas!

Ja vien Hamas barveži, kas kļuva par noteicējiem Gazas joslā, spriestu kā normāli politiķi, kas vēlas labu savai tautai, viņi varētu pārvērst šo zemes strēmeli par **mazu plaukstošu piekrastes valsti**. Sava jūras osta, sava lidosta, citrusaugļu plantācijas, turklāt vēl paralēli Gazas piekrastei uzietas potenciāli ienesīgas offshore gāzes atradnes. Ja vien Hamas barvežiem būtu laba griba, Gaza varētu kļūt par otru Singapūru. Labs ir, Hamas politiskajā programmā teikts, ka Izraelai - cionistiskajam veidojumam - nav tiesības pastāvēt un ka galamērķis ir vienota un nedalāma Palestīna "no jūras līdz (Jordānas) upei", un žīdiem no turienes jāpazūd. Es pazīstu arābu frazeoloģiju: sak', žīdi 2000 gadus gaidīja, kamēr sagaidīja sava valstikuma atjaunošanu, bet arī mēs esam pacietīgi un sagaidīsim, ka cionistiskais veidojums sabruks - krustnešu valsts pastāvēja 200 gadus un sašķīda, cionisms pastāv 100 gadu, tātad puse nolemtā termiņa jau pagājusi. Tikmēr Gazas josla varētu pastāvēt kā islama valsts - *ad dawla al islamiya*, tiks stingri ievērots reliģisko likumu kanons - *šaria*, un *Allah*, laid mums tur laimē diet, vai ne? Galu galā Ziemeļkoreja un Dienvidkoreja nu jau pāri pusgadsimtam **neatzīst viena otru** un pastāv līdzās, katra savu ceļu ejot.

Bet nē! *Hamas* darbības pamatā ir **neprāts**, ne prāts. Septiņu gadu laikā pret Izraelas pilsētām un ciematiem tika raidīti 10.000 *Qassam* tipa raķešu jeb šāviņu, un pēdējā laikā arī vēl *Grad* jeb, vecajiem leģionāriem vēl atmiņā palikušās, *katjušas* (vāciski - Stalin-Orgeln). Tās krīt kur pagādās un tiek izšautas uz labu laimi - var trāpīt bērnu dārzam, var nokrist klajā lasukā. Lai tik sarieltu žīdiem, kas mošeju sprediķos tiek saukti par suņiem un pērtiķiem. Šādas chaotiskas, bet ērcinošas apšaudes rezultātā gāja bojā 32 izraēlieši, ievainoti ap 200. Kura suverēna valsts var bez gala paciest šādu apšaudi, kuras radius jau sasniedzis lielas pilsētas - Ašdodu un Berševu ?

27. decembrī sākās Izraelas militārā operācija ar mērķi - reiz par visām reizēm nodrošināt, lai *Hamas* pilnīgi atsakās no Izraelas apšaudes un izbeidz bruņojuma piegādi, izmantojot tuneļus. Vienu nedēļu darbojās Izraelas kara aviācija un pēc tam pienāca kārtā tankiem un izlases vienībām. Pirmajā posmā tika iznīcināti pāri par 500 *Hamas* kaujinieku (apmācītu karotāju kopskaits ir 15.000), tostarp - taisni 2009. gada 1. janvārī - viņu trešais pēc pakāpes komandieris Nizars Raijans (Ghayan), kurš atteicās slēpties patvertnē. Tas bija viņš, kurš 2001. gadā **sūtīja savu delu**, lai tas kādā žīdu apmetnē **uzspridzinātos**, raujot sev līdzī nāvē divus izraēliešus.

Nu ko tu ar tādiem darīsi?

Diemžēl kara darbības gaitā Gazas joslā iet bojā arī sievietes un bērni. *Collateral damage?* Nebūsīm ciniķi un atzīsim, ka tas ir ļoti skumji. Taču jāatgādina, ka Izraelas izlūkdienests, izmantojot mobilos telefonus un SMS, vairākiem lāgiem sazinājās ar 9000 māju iemītniekiem, brīdinot tos, ka tuvumā atrodas objekti, kas tiks sabomboti, un aicinot viņus atstāt savus mājokļus, lai nedabūtu ciest. Izraelas lidmašīnas nometa skrejlapas ar līdzīgiem brīdinājumiem, un sauszemes operācijai pieņemoties spēkā, Izraelas pavēlniecība vairākkārt lika pārtraukt apšaudi uz trim stundām, lai iedzīvotāji varētu nopirkt pārtiku, medikamentus utml. Karadarbība tika arī pārtraukta, lai ielaistu Gazas joslā kravas mašīnu kolonnas ar humanitāro palīdzību.

Vai jūs varētu iedomāties, ka Lielvācijas karaspēks, kas aplencis Ļeņingradu, 1941. gada rudenī brīdinātu pilsētniekus: atstājiet tādu un tādu kvartālu, jo mēs to apšaudīsim? Vai sarkanarmija, tuvojoties Berlīnei 1945. gada aprīlī, brīdinātu:berlīnieši, turaties tālāk no tādām un tādām ielām, jo turp dodas mūsu tanki?

FRANKS GORDONS.

---oOo---